

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

1211-7250

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

„Programu záchranných archeologických výzkumů při MK ČR“ ve spolupráci s NPÚ Brno.

Nejstarší zjištěné osídlení náleží nejmladším fázím kultury s lineární keramikou (fáze IIb, III). Reprezentují je většinou větší typy objektů (jámy, soujámy, stavební jámy) s velmi chudým náleзовým inventářem. V této souvislosti je zajímavá superpozice dvou palisádových žlabů 559 a 726. Starší palisáda (559) a v tomto roce prozkoumaný úsek končí, nicméně se lehce stáčí k SZ. Jeho absence na další části zkoumané plochy můžeme přičíst především intenzivní orbě, starší polní cestě a erozi. Palisáda je porušena 3 objekty nejstarší fáze MMK Ia a mladší palisádou (726), která ji přetíná ve směru SV-JZ. Ze zásypu pak byl získán větší ojedinělý stěp ze dna spodní části výdutě nádoby s charakteristickou příměsí organické složky v keramickém materiálu. Tyto skutečnosti nám dovolují toto ohrazení datovat do starší poloviny neolitu, a to nejspíše do období kultury s lineární keramikou. Její objekty se také uvnitř palisádou vymezené plochy koncentrují. Kultura s vypíchanou keramikou je zastoupena 1 zlomkem nádoby z hlínku LnK 608, můžeme jej zařadit do stupně III.

Nejdůležitější zjištění jsme zaznamenali z období kultury s moravskou malovanou keramikou. Byly sledovány sídlištní objekty nejstarší fáze MMK Ia, které se podle předběžných poznatků koncentrují především do vzdálenosti 50 m od rondelu, nejvzdálenější se však nacházejí až 150 m západním směrem. Z nálezů lze za unikátní považovat rekonstruovanou hřibovitou nádobu z objektu 657, která na sobě nese ojedinělý geometrický dekor sestavený z jednotlivých důlků. Tato forma výzdoby nebyla doposud na Moravě zjištěna. Mimoto byl z řady objektů získán hodnotný soubor nálezů, mezi nimiž můžeme vyzdvihnout miniaturní nádobku s antropomorfními aplikacemi, zlomky antropomorfní a zoomorfní plastiky či keramického trůnu s dochovaným malovaným dekorem. V prostoru domu manželů Abeskových na východním okraji osídlené plochy se podařilo určit průběh obou příkopů rondelu MMK v délce cca 30 m.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Mašovice (Bez. Znojmo). „Pšeničné“. LBK (Phase IIa) u. MBK (Phase Ia – Lengyel I). Siedlung (LBK) u. Kreisgrabenanlage (MBK). Rettungsgrabung.

MEDLOVICE (okr. Vyškov)

„Za Hanou“. MMK. Sídlíště. Záchranný výzkum.

Při záchranném archeologickém výzkumu (viz kap. Doba železná) v trase budované dálnice D I Vyškov – Mořice bylo v náplavách na levém břehu Medlovického potoka odkryto několik sídlištních objektů, dle stratigrafické situace starších než laténské sídliště. Jeden z nich, menší hliník 567, obsahoval nevýrazný materiál MMK, další atypické hluboké objekty oválného půdorysu s hrotitým profilem 570, 576 byly bez nálezů. Několik neolitických objektů bylo v této poloze odkryto již při předchozí výzkumné sezoně v roce 2002.

David Parma, ÚAPP Brno

Resumé

Medlovice (Bez. Vyškov). „Za Hanou“. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

MODŘICE (okr. Brno-venkov)

„Sádky“ MMK. Sídlíště. Záchranný výzkum.

Při stavbě skladového areálu v Modřicích bylo v roce 2003 odkryto celkem 99 archeologických objektů. Z tohoto celkové výčtu náleželo období mladšího neolitu (MMK) fragment palisádového plotu, objekt s podzemní chodbou, obilnice a rozměrná zemnice s trámovými kapsami ve stěnách, opatřená schodovitou vstupní rampou. Zhruba do stejného období (možná i do staršího období kultury s LnK) je možné klást rozměrný hliník, do kterého byl v době halštatské zahlouben bohatý hrob (k. 818; viz. doba železná). Neolitickému období patřilo celkem 31 objektů. Objev palisádového plotu naznačuje existenci dosud blíže neznámého a poměrně rozsáhlého hrazeného sídelního areálu z období kultury MMK. Poměrně malá část prozkoumaného palisádového hrazení a naopak velký rozptyl mezi jednotlivými sídlištními objekty neumožnil vymezit ani přibližný rozsah vlastního sídliště, je však jisté, že se jedná o mnohahektarovou rozlohu. Také ze zásypů sídlištních objektů uvnitř ohrazení nepochází žádný mimořádný materiál, který by nám umožnil přesnější chronologické zařazení sídliště v rámci vlastní kultury s MMK. Nevysvětlitelný je též objev podzemní chodby v objektu (k. 555) ležícím v bezprostřední blízkosti palisády. Z období neolitu nebylo z území Moravy z výzkumu sídlišť dosud nic takového známo.

Lokalita se rozprostírá na parc. č. 1536/2, 1536/14, 1536/15. Na ZM ČSSR 1:10 000, list 24-34-15, ji vymezují koordináty Z : J s. č. (36 : 265, 33 : 237, 40 : 240, 40 : 265).

Na téže lokalitě, ale na ploše stavby provozovny firmy MAN (par. č. 1536/15 (1535) s koordináty Z : J s. č. , a to 40 : 240, 50 : 242, 50 : 252, 40 : 252) byl zjištěn pouze objekt z období kultury s MMK. V poměrně rozměrné jámě byl na dně učiněn nález dislokovaného lidského skeletu (k. 863) s fragmenty několika špatně zachovalých nádob.

Výzkumem bylo zjištěno, že na obou zkoumaných plochách, kde byl prozkoumán rozsáhlý hliník, zemnice, obilnice, kruhová jáma s podzemní chodbou a palisádový plot, se nachází rozsáhlé hrazené neolitické sídliště s poměrně řídkou vnitřní zástavbou.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé

Modřice (Bez. Brno-venkov). „Sádky“. LBK, MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

MOSTKOVICE (okr. Prostějov)

Čerpací stanice pohonných hmot EUROOIL. LnK. Sídlíště. Záchranný výzkum.

Lokalita se nachází na severovýchodním okraji Mostkovic. Leží v dosud nezastavěném prostoru semknutém mezi silnicí směřující z Prostějova do Mostkovic a tzv. „německou dálnicí“ vedoucí k Ohrozimí. Jedná se o rovinnou polohu na pravém